

spørgsmål skal afgøres efter den almindelige bestemmelse om medvirken i straffelovens § 23, hvorefter den for en lovovertrædelse givne straffebestemmelse omfatter alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen. Medvirken reglen omfatter kun den forudgående eller samtidige medvirken, dvs. den medvirken som sker senest ved forbrydelsens fuldbyrdelse. Bistand, som ligger efter dette tidspunkt, er i princippet straffri, medmindre den sker i henhold til en inden fuldbyrdelsen indgået aftale.

I enkelte sager er der domfældt for indkassering eller transport af provenu fra salg af euforiserende stoffer. Det er dog formentlig i de pågældende domme lagt til grund, at forholdet er begået eller aftale herom indgået forud for afslutningen af den straffbare virksomhed, som består i »overdragelse« af euforiserende stoffer. Domspraksis synes i øvrigt inden for dette område at have anvendt medvirkenreglerne i det videst mulige omfang.

Det må på den anden side antages, at det på grundlag af de gældende regler om medvirken i straffelovens § 23 næppe er muligt at straffe modtagelse m.v. af udbytte fra euforiserende stoffer, der klart ligger efter afslutningen af den egentlige overdragsvirksomhed, og det samme gælder sikring, transport, fordølgelse m.v., der klart ligger efter dette tidspunkt.

4. Det er justitsministeriets opfattelse, at der er behov for at kunne straffe efterfølgende modtagelse, indkassering, opbevaring, transport m.v. af udbytte, der er fremkommet ved en overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer. Den oven for nævnte retspraksis kan i øvrigt efter justitsministeriets opfattelse tages som udtryk for en erkendelse af dette behov.

En bestemmelse om »narkotikahæleri« må antages at kunne begrænse mulighederne for gennem mellemmand og stråmænd at sikre udbytte fra handel med narkotiske stoffer. Bestemmelsen må endvidere forventes at kunne medføre en effektivisering af retsforfølgningen af narkotikahandelens økonomiske bagmænd, idet disse vil kunne straffes, når de modtager udbytte, der hidrører fra narkotikahandel, uden at anklagemyndigheden behøver at føre bevis for, at de ved et forudgående pengeudlån eller lignende har finansieret indkøbet af stofferne. I den forbindelse må det fremhæves, at den professionelle omsætning af narkotika er organiseret i mange led, der indbyrdes tildels er skjult for hinanden.

5. Justitsministeriet har valgt at udforme de foreslåede nye bestemmelser om »narkotikahæleri« med bestemmelsen i straffelovens § 284 om hæleri som forbillede, idet der dog er foretaget enkelte redaktionelle ændringer i forhold til denne bestemmelse. Ved denne udformning af de nye bestemmelser opnås det, at den retspraksis, der har udviklet sig med hensyn til forståelsen af § 284, vil kunne være vejledende ved fortolkningen. Der henvises herom til *Knud Waaben*, strafferettens specielle del I, s. 202–207, og til *Vagn Greve m. fl.*, Kommenteret straffelov, speciel del, 2. udgave, s. 387–92.

Det skal særlig fremhæves, at de foreslåede bestemmelser også vil omfatte efterfølgende virksomhed i forhold til overtrædelser af bestemmelser i fremmed lovgivning, som svarer til de danske straffebestemmelser om overdragelse m.v. af narkotika.

Det er et særligt spørgsmål, om regler om »narkotikahæleri« bør være begrænset til udbytte, der hidrører fra en overtrædelse af straffelovens § 191, eller om de også bør omfatte tilfælde, hvor overdragelsen som sådan alene straffes efter loven om euforiserende stoffer. Justitsministeriet har efter forhandling med indenrigsministeriet valgt at foreslå den sidste løsning. Baggrunden herfor er dels, at afgrænsningen mellem loven om euforiserende stoffer og straffelovens § 191 i nogle tilfælde kan give anledning til tvivl og kan være udsat for forskydninger i retspraksis, dels hensynet til ensartethed i forfølgningen af disse forbrydelser. I den forbindelse bemærkes, at den gældende bestemmelse i § 284 om hæleri med hensyn til berigelsesforbrydelser finder anvendelse, uanset om den forudgående berigelsesforbrydelse henføres under en lav eller en høj strafferamme.

Det subjektive krav i de foreslåede nye bestemmelser er forsæt, det vil navnlig sige at »hæleren« skal have vidst eller anset det for overvejende sandsynligt (bestemt antaget, haft bestemt eller sikker formodning om), at der forud er begået en overtrædelse enten af straffelovens § 191 eller af loven om euforiserende stoffer. Dette krav om forsæt svarer til de subjektive krav i straffelovens § 284. Med det indhold af forsætskravet, som har udviklet sig i praksis med hensyn til § 284, er der efter justitsministeriets opfattelse næppe behov for også at lade de foreslåede bestemmelser omfatte tilfælde, hvor der kun foreligger uagtsomhed.

6. Der er indhentet udtalelser over lovforslaget fra præsidenterne for østre og vestre landsret, Københavns byret og retterne i Odense, Ålborg og